

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 1.10.03

**Inventaris van het archief van de
Gouverneur-Generaal mr. W.A. Alting
[levensjaren 1724-1800], 1596-1800**

Versie: 04-05-2021

H.T. Colenbrander

Nationaal Archief, Den Haag 1900

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Verantwoording van de bewerking.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Verwante archieven.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
1 ARCHIEFSTUKKEN ALTING AFKOMSTIG UIT HET NALATENSCHAP F.E.M. VAN ALPHEN.....	11
2 ARCHIEFSTUKKEN ALTING AFKOMSTIG UIT HET ARCHIEF VAN NICOLAUS ENGELHARD.....	19

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie Alting

Archiefbloknummer:

1125

Omvang:

105 inventarisnummer(s); 3,13 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Geschreven documenten. Kennis van het 17e en 18e eeuwse handschrift is noodzakelijk

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

W.A. Alting, 1724-1800

N. Engelhard, 1761-1831

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat een collectie stukken afkomstig van gouverneur-generaal W.A. Alting en N. Engelhard (die was getrouwd met zijn stiefdochter) met betrekking tot de activiteiten van de VOC in Azië, speciaal voor de tweede helft van de achttiende eeuw. Tevens zijn er retroacta teruggaand tot eind zestiende eeuw. Het betreft onder meer traktaten, correspondentie van en met de Heren XVII, memories van gouverneurs, (gedrukte) instructies en resoluties van de Weeskamer te Batavia. Ook met betrekking tot een aantal factorijen, de verhoudingen met de Engelsen en de financiën van de compagnie zijn er aparte stukken.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

Een aantal stukken van dit archief verkeert in een matige materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie Alting, nummer toegang 1.10.03, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Alting, 1.10.03, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Willem Arnold Alting, geboren te Groningen in 1724 en overleden te Batavia in 1800, was de zoon van Gerard Alting en Fokkelina Blencke. In 1750 vertrok hij als onderkoopman naar Batavia en klom op tot gouverneur-generaal welk ambt hij bekleedde van 1780-1796.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het grootste gedeelte van de hierna beschreven stukken, te weten de inv.nrs. 1-93, bevond zich in de nalatenschap van jonkheer F.E.M. van Alphen en werd door diens weduwe, door tussenkomst van jonkheer J.D. Six, in 1900 aan het Algemeen Rijksarchief geschonken.¹

De rechtstitel is (nog) onbekend

¹ Stukken nagelaten door jhr. F.E.M. van Alphen in Verslagen Omtrent 's Rijks Oude Archieven 1900, blz. 29-36.

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

De inv.nrs 94-105 zijn afkomstig uit de het archief Engelhard en werden later aan het archief Alting toegevoegd. ²

² Oude nummers zie: J. de Hullu 'Beschrijving van een verzameling stukken afkomstig van Nicolaus Engelhard', inv.nrs. 182-193, in Verslagen Omtrent 's Rijks Oude Archieven 1916 I, blz. 482- 502.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

2.21.004.19 Inventaris van de collectie Van Alphen / Engelhard, (1615) 1791 - 1832

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1 ARCHIEFSTUKKEN ALTING AFKOMSTIG UIT HET NALATENSCHAP F.E.M. VAN ALPHEN

1	Generaal register der Indische traktaten.
1596-1758	1 band
2	Rechtsgeleerde adviezen en andere schrifturen over verschillende
materiën van belang.
1610-1791	1 band
3	Patriasche orders.
1613 feb. - 1750 sep. 18	1 band
4-5	Aantekeningen uit de missiven van de XVII aan gouverneur-
generaal en raden, verdeeld over verschillende hoofdstukken.
1613-1766	2 banden
4	Aantekeningen in hoofdzaak betrekking hebbend op de
Indische Archipel, 1613 - 1766	
5	Aantekeningen in hoofdzaak betrekking hebbend op de
buitenkantoren, 1613 - 1766	
6	Excerpta uit aankomende en afgaande patriasche missiven.
1614-1735	1 band
7	Register op de Bengaalse contracten.
1619 apr. 6 - 1752 aug. 23	1 band
8	Register der memories, door afgaande gouverneurs van
verschillende gewesten aan hun opvolgers nagelaten.
1620-1750	1 band
9	Extracten van speculatie uit aankomende patriasche missiven.
1629-1699	1 band
10	Extracten van speculatie uit aankomende patriasche missiven.
1700-1742	1 band
11	Instructie van Hendrik Brouwer, afschrift.
1632 mrt. 17	7 stukken
12	Resoluties concernerende de Bataviasche Weeskamer.
1643 juni 27 - 1713 juni 27	1 band

-
13	Orders wegens de generale directie.
1643 aug. 15 - 1708 jan. 26	1 band
14	Instructie van gouverneur-generaal en raden, afschrift.
1650 apr. 26	13 stukken
15	Resoluties, instructies en andere papieren van speculatie.
1664 nov. 25 - 1742 juli 18	1 band
16	Beschrijving der verovering van Jacatra door Jan Pietersz. Coen,
door J. Camphuys, afschrift.
1667	1 band
17	Beschrijving van de oorsprong der nayken van Madura, door A.
Bassing, afschrift.
1677 nov. 23	1 band
18	Verzameling van orders en resoluties rakende de weeskamer te
Batavia.
1681 juli 5 - 1736 juli 20	1 band
19	Memorie van de afgaande gouverneur der Molukken Robertus
Padbrugge aan zijn opvolger Jacob Cops, afschrift.
1682 aug. 31	1 band
20	Correspondentie tussen de gouverneur-generaal Camphuys en de
heer van Rheede.
1686	1 band
21	Instructie voor de directeur en raad van Bengalen door Van
Rheede, afschrift.
1687 feb. 16	1 band
22	Defensie van Batavia; gezag en macht van de gouverneur-
generaal; journaal van de heer Van Imhoff naar Nederland.
1687-1780	1 band
23	Missive van Hendrik Zwaardcroon uit Cochin aan gouverneur-
generaal en raden, afschrift.
1697 dec. 24	1 band
24	Resoluties van importantie.
1709 jan. 17 - 1716 dec. 22	1 band
25	Missiven van gouverneur-generaal en raden aan de buitenkantoren,
minuten.
1716 dec. 16 - 1717 dec. 31	1 band

-
26	Memorie van de afgaande gouverneur der Molukken Jacob Cloek aan zijn opvolger Joan Wappon, afschrift.
1726 juni 15	1 stuk
27	Missiven aan gouverneur-generaal en raden van de commissaris naar het Palembange rijk, Adriaan Oostwalt, afschrift.
1731 mei 12 - 1732 okt. 18	1 band
28	Secrete resoluties van gouverneur-generaal en raden inzake de confiscatie van de Engelse brigantijn de Success, afschriften.
1731 mei 18 - okt. 9	1 band
29	Instructies voor gouverneur-generaal en raden en voor de raad van Justitie, en memorie dienaangaande, concepten.
1733-1762	1 band
30	Dagregister van de reis van Theodorus Jacobus van den Heuvel, compagnies resident in Siam, naar Prabat, 'werwaerds door speciaal bevel den koning van Siam heeft moeten volgen', afschrift.
1736 mrt. 6 - 23	1 stuk
31	Justitiële rol van Negapatnam.
1738 jan. 21 - 1740 okt. 18	1 band
32	Proces Schuylenburg contra Jongsma inzake atroce injurie voor de raad van Justitie te Batavia.
1740 mrt. 30 - 1741 aug. 18	1 band
33	Papieren van speculatie van diverse materiën, bijzonder omtrent oorlog.
1740 nov. 24 - 1782 nov. 4	1 band
34	'Consideratiën over den tegenwoordigen staat van de Ned. O.-I. Maatschapij' door G.W. van Imhoff, afschrift.
1741 nov. 24	1 band
35	Resoluties, sententies en adviezen van importantie en speculatie.
1741 dec. 6 - 1773 dec. 8	1 band
36	Artikelbrief van de Geoctrooyeerde Nederlands Oost-Indische Compagnie en andere gedrukte instructies.
1742-1791	1 band
37	Memorie van G.W. van Imhoff over de afstand van Buitenzorg, afschrift.
1745 aug. 10	1 stuk

-
- 38** 'Consideratiën over de opengestelde vrije vaart en handel, hoedanigheid die in Souratta zal kunnen gereguleert worden, met eenige aanmerkingen over het gepermitteerde goed der schepelingen, door den Directeur overgegeven in Rade van Politie te Souratta', afschrift.
1746 mrt. 2 1 band
- 39** 'Aanmerkingen over de zuijkermolens rondom Batavia, in 't Bantamse, Ceribonse en langs Java', door J. Mossel.
1750 dec. 31 2 stukken
Gedrukt.
- 40** Stukken betreffende de verschillen tussen de Nederlandse en Engelse compagnieën over de possessie van Natter op Sumatra's Westkust.
1752-1761 1 band
- 41** Luymes, 'Aanmerkingen over den tegenwoordigen toestand der zaken in Oost-Indiën'.
Na 1752 1 band
Mogelijk een afschrift.
- 42** 'Memorie ter verhandeling van den staat en het belang der Ed. Compagnie op hare respective kantoren', door J. Mossel, gedrukt.
1753 mei 1 1 band
- 43** 'Bedenkingen over den intrinsiquen staat van de O.I.C.', door J. Mossel, afschrift.
1753 nov. 30 1 band
- 44** Memorie van de afgaande commandeur van Sumatra's Westkust, M.J. van Idsinga, aan zijn opvolger T.P. van Herzeele, afschrift.
1754 dec. 13 1 stuk
- 45** Memorie van menage ten vervolge der memorie van 1 mei 1753, door J. Mossel, gedrukt.
1755 mei 9 1 band
- 46** Generaal reglement wegens de provisies voor de dienaren, gedrukt.
1755 mei 31 1 stuk
- 47** Beschrijving van enige gommen welke in Siam worden gevonden.
ca. 1755 1 stuk
- 48** Interrogatoriën wegens het aflopen en verbranden van compagnies loge te Bimilipatnam, afschrift.
1756 apr. 17 - mei 3 15 stukken

-
- 49** Rapport wegens enige op Sumatra's Westkust genomen Engelse
vaartuigen, minuut.
1758 1 band
- 50** 'Notulen uijt de translaat klagt ola's ten lasten den landraad en
gecommitteerdens bij de thombo' (Ceylon).
ca. 1760 1 stuk
- 51** Memorie van de afgaande gouverneur van Ceylon, Jan Schreuder,
aan zijn opvolger Lubbert Jan van Eck, afschrift.
1761 dec. 5 1 band
Het begin ontbreekt.
- 52** Consideratiën van de gouverneur-generaal van der Parra over de
vermindering van ongelden, afschrift.
1763 mei 3 1 band
- 53** Lijst van salarissen bij de raad van Justitie te Batavia.
1763 mei 3 1 stuk
- 54** Missive van de commandeur van Sumatra's Westkust, C.L. Senff,
aan gouverneur-general en raden, afschrift.
1763 juli 15 1 band
- 55** 'Verzameling van diverse papieren ter speculatie', hoofdzakelijk
over de financiële toestand der Compagnie.
1764-1792 1 band
- 56** Beschrijving der jurisdictie van de verschillende officieren van
justitie te Batavia.
1765 1 stuk
- 57** 'Diverse papieren van speculatie, vooral particuliere advisen'.
1765-1786 1 band
- 58** Ordonnantie en instructie voor de raad van Justitie te Batavia.
1766 1 band
- 59** Memorie van de directeur van Suratte C.L. Senff wegens het
voorgevallene met de Engelsen wegens het vertollen en chiappen
der goederen bij verzending, afschrift.
1767 mrt. 31 1 stuk
- 60** 'Diverse papieren betreffende het veranderen der muntspeciën in
Indië'.
1767-1777 1 band
- 61** Uitgaande missiven naar China, minuten.

	1770-1771	1 band
62	Memorie wegens het ambt van baljuw en landdrost. ca. 1770	1 band
63	'Particuliere advisen, aanmerkingen en andere schriftuuren'. 1778-1796	1 band
64	'Diverse schrifturen van belang en speculatie'. 1780-1794	1 band
65	Brieven en schrifturen van de onderkoopman Blume te Hoegli. 1781 feb. 16 - 1792 mrt. 9	1 band
66	Stukken omtrent de waterverversing te Batavia. 1781-1785	1 band
67	'Papieren van eenige speculatie rakende de Chineezzen'. 1781-1796	1 band
68	'Brieven van een vrijkoopman in Bengale aan Warren Hastings over het verval der uitvoerende commercie van dat koninkrijk'. 1782 mei 17 Vertaald.	2 stukken
69	'Nederlandsche en Indische consideratiën en advisen over Compagnie's staat'. 1783-1784	1 band
70	Resoluties der Staten-Generaal regarderende de hervorming der Oost-Indische Compagnie. 1783 juni 4 - 1786 jan. 10 Gedrukt.	46 stukken
71	Kopie-correspondentie van gouverneur-generaal en raden met de vorsten van Bali. 1784-1785	6 stukken
72	Brieven van de Jafna's commandeur B.J. Raket. 1784 nov. 30 - 1795 okt. 3	1 band
73	Stukken van de gezaghebbers Van Senden te Trinkonomale en Krayenhoff te Gale. 1785-1786	1 band
74	'Iets dat tot voordeel der deelgenoten van de O.-I.C. kan strekken', door C. van der Oudermeulen, afschrift. 1785 nov. 10	1 band

-
- 75** 'Bedenkingen over den staat der directie van Souratte door Abraham Josias Sluysken', afschrift.
1786 okt. 1 1 stuk
- 76-77** 'Schriftuuren en papieren van den collonel Reimer'.
1786-1796 2 banden
De banden zijn niet chronologisch ingedeeld.
- 76** Eerste deel
77 Tweede deel
- 78** 'Bedenkingen voor den tegenswoordigen staat van het etablissement der Ned. O.-I.C. te Bantam', door J. de Rovere van Breugel.
1787 30 stukken
- 79** Staatrekening getrokken uit de Bataviasche negotieboeken.
1787 1 band
- 80** Proces crimineel contra Gerardus Swijkhart voor de raad van Justitie te Batavia.
1788 1 band
- 81** 'Papieren relatief de commandanten van 's lands schepen en de militaire commissie'.
1788-1792 1 band
- 82-83** Brieven en schrifturen van Pieter Sluysken.
1788-1796 2 banden
82 1788-1790
83 1791-1796
- 84** 'Diverse papieren concernerende het gestigt voor de pennisten'.
1788-1791 1 band
- 85** 'Historische Nachrichten der östlichen Kaffern', door F. v. W.
1789 1 band
- 86** Verhandeling over de gezondheidstoestand van Batavia, door de ingenieur C.F. Reimer.
1790 12 stukken
- 87** Missiven van de ingenieur C.F. Reimer.
1790 dec. 13 - 1792 mrt. 25 16 stukken
- 88** Originele instructie voor commissarissen-generaal over Indië en de Kaap.
1791 aug. 19 1 stuk

-
- 89** Memorie over de situatie der O.-I.C.
1792 (?) 1 band
Ongetekend.
- 90** Missive van commissarissen-generaal aan de raad van Justitie te
Batavia, afschrift.
1795 mei 27 5 stukken
- 91-92** Rapport van commissarissen-generaal betreffende de
bezuinigingen die ten aanzien van de O.I.C. in het werk gesteld
kunnen worden, met bijlagen.
1795 juli 4 2 banden
- 91** Rapport van bezuinigingen
- 92** Bijlagen bij het rapport van bezuinigingen
- 93** 'Korte beschrijving van het voorgevallene op Ceylon', door J.G. van
Angelbeek.
1796 1 stuk

2 ARCHIEFSTUKKEN ALTING AFKOMSTIG UIT HET ARCHIEF VAN NICOLAUS ENGELHARD

- 94** Staat van de briefwisseling tussen gouverneur-generaal en raden en gouverneur en raden van Soeratte over de bouw van een nieuwe loge aldaar.
1752-1758 1 stuk
- 95** Geheim ontwerp voor de aanstaande oorlogsoperaties te Banjermassin, Malakka en Natir, door de daarmee belaste commissaris J.A. Paravicini voorgedragen aan de gouverneur-generaal Mossel.
1757 mei 3 1 stuk
- 96** Brief van de Zeventien aan gouverneur-generaal en raden betreffende de onenigheden tussen de gouverneur-generaal en de raad van Justitie en tussen de gouverneur-generaal en de raad-extraordinaris van Indië A. de Leys.
1757 okt. 22 1 stuk
- 97** Advies van een ongenoemde (aan gouverneur-generaal en raden?) over de tegen de kapitein-ter-zee Toger Abo ingebrachte beschuldiging inzake zijn gedrag bij de krijsbedrijven tegen Riouw, afschrift.
1783 1 stuk
- 98** Beschrijving van Riouw en van de krijsbedrijven tegen dat rijk onder bevel van Abo en Van Braam in 1783-1784 door de kapitein ter zee J.S. Stavorinus.
1 omslag
In tweevoud.
- 99** Stukken, betrekking hebben de op het wederrechterlijk optreden van de raad van Justitie tegen de kapitein en de bemanning van het door de Compagnie ingehuurd Pruisische schip Les Quatre Frères te Batavia.
(ca. 1784) - 1785 1 omslag
- 100** Beschrijving van het Maleise schiereiland en van 's Compagnie's 'handel en belangens aldaar'.
1785 1 omslag
In tweevoud.
- 101** 'Remarques' naar aanleiding van het besluit van de gouverneur-generaal om de procedure ten opzichte van de nalatenschap van wijlen de advocaat-fiscaal Luyken voorlopig ongedecideerd te laten en de afkeuring door de Zeventien over dit besluit uitgesproken in hun brief van 20 december 1787.

1 stuk

- 102** Advies van de gouverneur-generaal Alting over de vordering van de gewezen sultan Mahmoed van Riouw om weder in het gezag over dat rijk te worden hersteld, minuut, met afschrift.
(1795) 1 omslag
- 103** 'Vrye en eenvoudige gedagten (van?) over de staat van zaake te Riouw, Linga, Salangoor en het verschil tusschen den vorst van Linga sultan Machmoet en de pretendenten op het rijk van Riouw Radja Alie en Radja Oenco Moeda.'. ca. 1795 - 1800 1 stuk
- 104** Resolutie van gouverneur-generaal en raden betreffende de verantwoording van de oud-gezaghebber van Banda F. Van Boeckholtz wegens de overgave van dat eiland aan de Engelsen, uittreksel.
1796 sep. 6 1 stuk
- 105** Stukken over verschillende juridische geschillen.
Einde achttiende eeuw 1 omslag